

Gaston O. Randvee 85

10. märtsil jõudis USA-s üks meie tšukaid noorsoojuhte ja koolimehi skm. Gaston O. Randvee oma aastate teekonnal 85-nda teetubani, sellest 60 a. skautlikust töö ja 63 a. pedagoogilisel tööpõllul eesti koolides ja täienduskoolides.

Juubilar on Virumaa mehi. Lapsepõlv ja noorusaastad möödusid tal Kundas. Isa varase surma järelle alustas ta suveti 10 aastasena karjapoispõlve tuttavate taludes ja hiljem Kunda tsemendivabriku töölisena. Kooliaastad viis ta lõpule Rakvere Õpetajate Seminari lõpetamisega 1928.a. Õppetööga alustas ta Nõmme linna kooliõpetamis- Hiiu algkoolis, kus oli viimati kooli juhatajaks.

Juubilar ei piirdunud ainult oma kutsetööga, vaid liitus kohe Nõmme noorte tegevusega ja Noorte Kotkaste malevkonna juhtimisega 1932.a. Ta lõi agaralt kaasa ka muudel aladel: oli "Nõmme Leht" toimetustliige, Rahvaülikooli abijuhataja, Haridusseltsi sekretär ja mitmete noorte ürituste korraldaja. 1939.a. suvel viibis ta E.V. Haridusministeeriumi stipendiaadina Inglismaal Gilwelli skautlikus treeninglaagris.

Osales ka sõdurina Teises maailmasõjas, kuid püüses perekonnaga Saksamaale, jättes peatuma Geislingeni eesti põgenikelaagrisse, kus kohe oma kogemistega aitas tegevusse rakendada eesti algkooli ja oli üks juhataja kandidaate. Mingil arusaamatul põhjusel aga USA okupatsioonivõimud keeldusid talle andma ^{st, arvestes teda saksamaalset} õpetamise luba. Nii juubilar rakkus noorte juhina, organiseerides skautide suurmaleva 160 poisiga, olles selle juht ja hiljem vanem, kuuludes ühtlasi ka laagri Esinduskogusse. Hiljem töötas ta Ameerika armee juures töökompaniis, olles ühtlasi seoses noorsootöös.

Am. Ühendriikidesse asus Randvee 1950.a. kevadel püsiva peatuspaigaga Willimantiku väikelinnas, Conn., kus leidis ^{algsel} töökohta niidivabrikus. Hiljem töötas värvimistööl alal. Siingi haaras teda ~~eesti~~ rahvuslik ja noorsookasvatuse tööpõld. Liitunud Eesti Seltsi tegevusega, oli ta 5 a. selle esimees, asutas ^{Conventicut} eesti lastele 2 ^{Eesti} täienduskooli, olles ise ühes neist õpetaja-juhataja ning organiseeris skautiüksuse "Vikerlased", mis ^{välja} elas tegutses. Ka töötas edasi üks täienduskool, Conn. Eesti Kool, 14-a. õpilasega.

Ühendriikides on juubilari tegevuse pearõhk langenud skautlikule tegevusele ja eesti täienduskoolide töö edasikandmisele. Ta on kuulunud 20 a. E.Sk. Maleva staabi koosseisu, olnud õppe-, majandus-, informatsiooni- ja suvelaagrite juht, 15 a. noorte ajakirja "Tulehoidja" USA osa toimetaja ning kuulunud seitse perioodi (21 a.) ERKU Esinduskogu koosseisu. Ka on olnud ta ^{liikmest} ~~varasemalt~~ aega E.Sk. Liidu koosseisus peaskandi abina.

Täienduskoolide alal ta kohandas 1970.a. Eesti Koolitoimkonna Ümber Eesti Koolide Keskuseks, mille juhatajaks oli 20 a., luues selle aja kestel tiheda koostöö koolidega ja nende varustamisega õppematerjaliga ning alustas õpetajate suveseminaride korraldamisega. 1981.a. viis ta läbi Eesti Keele- ja Kooliaasta, mille puhul avaldatud sisukad kirjutised eesti ajalehtedes meie keeleteadlaste, kirjanike ja koolitegelaste sulest, kokku 50, on avaldatud ^{ülja} andes "Meie eesti keel". See on veelgi saadaval Eesti Koolide Keskuse raamatulaos. Aastaid kuulus juubilar ka Õpetajate Keskkõhingu "Büllet'ni" toimetusse, varustades seda kaastööga. Peale eespool mainitu ^{on} aastaid olnud kirja-

saatja USA "Vaba Eesti Sonale" Connecticuti eesti organisatsioonide tegevuse üle.

Kõiki neid hulgalisi tegevusalasid kokku võttes ja hinnates tema pühadlust, energiat ja huvi meie noorsootöö tegevusväljal, mida on kandnud suur rahvuslik idealism, võib mainida, et see on olnud tulemuslik. Palju neist noortest, jõudnud nüüd tegutsemisikka, on jäänud meie rahva juurde ja rakendunud eesti elu teenindamisele, nüüd Vaba Eesti ülesehitamisele. Selleks siiram tänu juubilarile! Sooviks on, et ta ikka oma nõu ja kogemustega jääks edasi kauaks meie noorte-juhtide ja koolitegelaste suure^{de} sõprus-ringisse.

Endel Reinpõld

Lgp. Tiina Ruubel!

Aeg kaob kiiresti ja vanadust tuleb üha kuhjaga juurde, millele ei saa vastu seista. Nii need põevad mööduvad. Tänan Teid meeldiva kevadpühade kaardi eest! Arvan, et Teil seal on ka juba kevade tundemärgid väljas ja pühad tulevad soojad ning päikesepaistsed. Õigemini olid seesugused, kuna mu kiri jõuab Teile kätte tublisti peale pühi. Meil siin kuulutab aga vihma. Seda on ka aga seekord vaja.

Ühes kirjas Teie mainisite, et soovite saada minu elulugu ning midagi teada minu elukäigust. Saadan selle siinjuures, mis kirjutatud ühe minu sõbra poolt, kui jõudsin 85-eluaastani, paistab, et siin on natuke rohkesti ka meelitussõnu, mis sel puhul on kombeks.

Ühes oma kirjas Teie olete huvitatud meie eesti noorte keeleoskusest siin USA-s eesti keele alal. Saadan siinjuures Teile ühe eesti noore mõtteavalduse, millest näete tema eesti keele oskust. See noor on meie teise generatsiooni järeltulaja ja praegu umbes 40-aastane ning saanud siin ülikooli hariduse. Vane-
mad on tal eestlased ja koduseks keeleks eesti keel. Olen selles tekstis teinud omapoolsed parandused. Teie kui filoloog leiate võib olla veel parandusi vaja?

Lisaks minu eluloo juurde pean lisama, et minu endine nimi oli saksapärase
E m b a c h, 1935.a. nime^{de} eestitamise ajal ma muutsin selle eestipäraseks-
R a n d v e e.

Parimate tervitustega, *Gaston O. Randvere*